

فیلسوفی که مؤسس مدرسه منصوریه شیراز بود

۲ دی ۱۳۹۳ ساعت ۱۶:۵۸

غیاث‌الدین منصور دشتکی در بیست سالگی از علوم زمان فارغ شد و توانست مدرسه منصوریه شیراز را تأسیس کند. از مهمترین کارهای او مناظراتش با دوانی و محقق کرکی است.

غیاث‌الدین منصور دشتکی، فرزند سید صدرالدین دشتکی از اعظم حکما بود. در بیست سالگی از علوم زمان خویش فارغ شد. در زمان شاه طهماسب مدتی صدر اعظم بود، سپس استعفا داد و به شیراز برگشت.

مدرسه منصوریه شیراز که هم اکنون باقی است از تأسیسات اوست. مناظراتی بین او و دوانی صورت گرفت، مناظراتی نیز با محقق کرکی، صاحب کتاب جامع المقاصد، داشت که به مذاق شاه طهماسب صفوی خوش نیامد و لذا دشتکی از صدارت عزل شد.

روایات بسیاری از انزوا و گوشه‌گیری دشتکی پس از مغضوب شدنش در درگاه صفوی نقل شده است. چنان‌که کاتبان کمتر به نسخه‌پردازی از آثار او پرداختند، زیرا که نه از نظر سیاسی صلاح بود و نه از نظر اقتصادی مقرون به صرفه. این شرایط فرصت را برای سودجویان پدید آورد تا پس از وی اقدام به انتحال آثار او کنند و مدعی شوند «از کتاب‌های حکیم دشتکی جز نامی باقی نیست».

از شاگردان او وجیه‌الدین سلمان فارسی و محمود تبریزی هستند.

*تالیفات

آثار وی عبارت‌اند از حجة الکلام، در مبحث معاد که نظرات امام غزالی را نقد می‌کند. المحاکمات که حواشی پدرش بر شرح تجرید است و نظرات دوانی را نقد کرده است. المحاکمات که میان حواشی پدرش و دوانی بر شرح مطالع محاکمه کرده است. اشراق هیاکل النور، شرح هیاکل النور سهروردی است.

از دیگر آثارش شامل شرح رساله فی اثبات الواجب، تعدیل المیزان، اللوامع و المعارج، التجرید، معالم الشفاء و مختصرات الشافیة، السفیر فی الهیئة، حاشیه بر شرح اشارات خواجه، اخلاق منصوریه، الاساس در هندسه و ...

ملاصدرا در اسفار از او به عنوان «المقدس المنصور المؤید من عالم الملكوت السماء غیث اعظم السادات و العلماء» یاد می‌کند.

آنچه از توجه به کتاب‌های دشتکی برمی‌آید این است که در فلسفه، روش اشراقیان و مذهب اهل عرفان را پسندید ولیکن رد فلسفه مشاء نیز صاحب نظر بوده است.

او در سال ۹۴۰ یا ۹۴۸ هجری در گذشت.

منبع: فارس

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۲۹۰۵۵/شیراز-منصوریه-مدرسه-مؤسس-فیلسوفی>